

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 12 april 1921 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående förvärv av beskickningshus i London m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlätna propositionen med förslag till tilläggsstat till riksstaten för år 1921 har Kungl. Maj:t, under återopande av punkt 15 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition, som kunde bli riksdagen förelagd angående förvärv av beskickningshus i London, å tilläggsstat för år 1921 såsom reservationsanslag beräkna ett belopp av 1,200,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avläten, den 4 mars 1921 dagtecknad proposition (nr 153), under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förvärv av beskickningshus i London m. m. å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av kronor 1,260,000.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokoll.

Vidare har i en inom första kammaren av herr C. Lindhagen väckt motion (nr 189), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, hemställts, att riksdagen, i anledning av propositionen nr 153 om förvärv av beskickningshus i London, ville, för den händelse propo-

sitionen anses böra i princip bifallas, vid anslagets beviljande göra det uttalande och förbehåll, att vid inredningsarbetena ej anbringas större lyxanordningar än som kunna anses för ett framgångsrikt diplomatiskt arbete oundgängliga samt i övrigt vid inredningen tages hänsyn till de nya anordningar i framtiden, som kunna möjliggöras genom den begränsning i de yttre anspråken på världsdiplomatien, som blivit i motionen nr 89 ifrågasatta.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

*Kungl.
Maj:ts för-
slag.*

Med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning medgav 1907 års riksdag, bland annat, att för beskickningens i London räkning finge för en tid av femton år, räknat från den 15 april 1907, förhyras huset 73 Portland Place i London mot en årlig hyressumma av 600 engelska pund sterling; att till gäldande av nämnda hyressumma ävensom å huset vilande skatter samt under hyrestiden möjligen uppkommande reparationskostnader finge användas det å ordinarie stat till ministern i London uppförda hyresbidrag av 12,000 kronor, samt att vad därutöver för ändamålet erfordrades finge gäldas med inflytande hyresmedel från kronans fastighet i Konstantinopel.

På grund av mellankommande omständigheter förhyrdes emellertid fastigheten först från och med den 24 juni 1907. Hyresavtalets giltighet utlöper den 1 juli 1922.

Sedan underhandlingar förts angående förvärf av ett lämpligt beskickningshus i London för att disponeras sedan nämnda hyrestid utgått, hade ministern i London jämlikt telegrafiskt bemyndigande den 11 april 1920 avtalat om inköp av besittningsrätten till fastigheten nr 27 vid Portland Place för en tid af 999 år mot ett belopp af 23,150 pund, hvarefter köpehandlingen underskrevs den 14 maj 1920.

Kostnaderna för fastighetens iordningställande hade beräknats draga en kostnad af 40,100 pund.

Sammanlagda utgifterna för fastighetens förvärf och inredning till beskickningshus, jämte ränta å redan förskotterad del af köpeskillingen skulle i svenskt mynt efter en kurs af 18 kronor = 1 pund uppgå till 1,155,231 kronor. För möblering och dekorerings af vissa representationsrum skulle vidare erfordras 100,000 kronor. Genom försäljning af besittningsrätten till det nuvarande beskickningshuset för året 1 juli 1921—30 juni 1922 hade influtit 500 pund eller omkring 9,000 kronor, men då för öfverutsedda utgifter måste avses en viss summa, har Kungl. Maj:t beräknat att för fastighetens förvärf och inredning m. m. skulle behöva anvisas ett anslag av 1,260,000 kronor å 1921 års tilläggsstat.

Den fastighet, som för närvarande innehaves av svenska beskickningen i London, förhyrdes, såsom ovan nämnts, på grund av beslut vid 1907 års riksdag. I den kungl. propositionen i ämnet (nr 65) framhölls av ministern för utrikesärendena, hurusom, efter vad ministern i London uppgivit, avtal antagligen efter hyrestidens utgång kunde träffas om förvärvande av besittningsrätt på längre tid mot erläggande av en summa en gång för alla. Under debatten i ämnet i andra kammaren berördes samma sak mera ingående av ministern för utrikes ärendena, som därvid yttrade:

»Om vi nu taga denna så kallade lease, som utgår om 15 år, och vi taga den icke av grundägaren, utan köpa eller hyra den av leaseinnehavaren, så finnes det, enligt vad ministern meddelat mig, anledning att tro att, då den nuvarande leaseinnehavarens tid om 15 år utgår, vi skola få den på 40 år för en kostnad av 1,000 eller 1,500 pund plus grundräntor. Dessa uppgå efter ministrernas uppgift till 4,000 pund. Härtill komma skatterna. Beräkna vi dessa till det dubbla beloppet, vilket är nästan otänkbart, så komma vi till 8,000 pund, vilket utgör 140,000 kronor. Tänka vi oss nu hyresbidraget, 12,000 kronor, utbetalat under 40 år, så blir det 480,000 kronor. Staten skulle således göra en ganska ansevärd besparing, om vi kunde få denna lease på 40 år, och därtill är för oss öppnat en möjlighet genom att nu övertaga densamma på 15 år».

Med hänsyn till vad sålunda förekommit, synes riksdagen kunnat hava anledning förvänta, att den beretts tillfälle att yttra sig i frågan, innan beslut fattats om avträdande av beskickningens nuvarande fastighet. Så har ej skett, utan har, såsom av utredningen i förevarande proposition framgår, hyresrätten försålts för ett belopp av 500 pund. Förhållandet synes utskottet så mycket mera anmärkningsvärt, som ifrågasvarande beslut fattades medan riksdagen var samlad och möjlighet alltså bort kunna beredas riksdagen att yttra sig i frågan. Genom de åtgärder, som sålunda utan riksdagens medverkan vidtagits, har det tvångsläget inträtt, att, därest föreliggande proposition skulle av riksdagen avslås, svenska beskickningen i London komme att bliva husvill den 1 instundande juli. Under sådana förhållanden och då det föreslagna förvärvet icke lär vara att anse såsom för staten oförmånligt, anser sig utskottet böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts proposition, i vad den avser övertagande för svenska statens räkning av hyresrätten till egendomen nr 27 vid Portland Place och beviljande av härför erforderliga medel. Vad åter angår de för reparationer och nybyggnad samt möblering m. m. äskade medlen, synes utskottet med hänsyn till det finansiella läget oavvisligt, att dessa väsentligt nedbringas. Detta lär även vara möjligt

Utskottets
yttrande.

med hänsyn till den ej minst i England starkt sjunkande prisnivån och då det i nybyggnaden beräknade utrymmet synes utskottet synnerligen riktigt tilltaget samt jämväl de ifrågasatta reparationerna m. m. torde kunna väsentligt förenklas. Utskottet anser alltså, att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget bör nedsättas till 1,150,000 kronor. Härigenom har också det motionsvis framställda yrkandet i möjligaste mån beaktats. På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

- a) att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition må till förvärv av ett beskickningshus i London m. m. å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 1,150,000;
- b) att herr Lindhagens förenämnda motion må anses besvarad genom vad utskottet här ovan anfört och hemställt.

Stockholm den 12 april 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
 från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, Ollas A. Ericsson, N. A. Nilsson, J. Nilsson i Skottlandshus, H. M. Bäckström, J. L. Widell, C. G. Ekman, O. Bergqvist, A. Pers och J. Nilsson i Malmö samt
 från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, O. H:son Waldén, P. Nilsson i Bonarp, C. R. Jansson i Falun, S. Bengtsson i Norup, P. B. Nilsson i Landeryd, S. E. J. Lübeck, W. Bäckström, J. Erlansson, E. Andersson i Prästbol och K. A. Westman.

Reservation av herr H. M. Bäckström beträffande vissa delar av motiveringen.